

Boekverslag Nederlands De zwarte met het witte hart door Arthur Japin

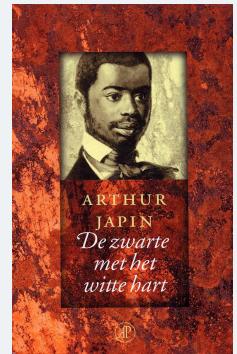
Boekverslag door een scholier

3053 woorden

6 jaar geleden

6 keer beoordeeld

Auteur	Arthur Japin
Genre	Psychologische roman, Geschiedenis
Eerste uitgave	1997
Vak	Nederlands

Bibliografische gegevens

Arthur Japin

De zwarte met het witte hart, uitgeverij De Arbeiderspers, Grote ABC nr.315, Amsterdam 1997, 416 blz.

Thema

Discriminatie

Korte samenvatting

Het boek begint met een overpeinzing vanuit Java, rond 1900. 'Kleur heb je nooit zelf, kleur krijg je door anderen.' Raden Aquasi, prins, woonachtig te Java, kijkt na een lang leven terug op zijn vergeten verleden. Hij zet voor zichzelf de feiten eens op een rijtje, maar komt niet veel verder dan: 'Ik ben Aquasi Boachi, geboren prins der Ashanti, opgevoed in Delft en woonachtig te Java. Dan gaat hij terug in het verleden...

West-Afrika, 1836-1837

Kwasi en Kwame, twee jonge prinsjes uit het rijk van de Asantehene, Kwasi's vader en koning van het rijk, zijn gelukkig samen en hebben een hechte band. Op een dag komt er een stoet met vooraanstaande Hollanders te gast, en wanneer zij weer vertrekken wordt besloten dat Kwasi en Kwame met hun mee zullen gaan, om in Holland te gaan studeren en om zo de communicatie tussen beide landen te verbeteren. Wanneer zij in Holland zijn en naar school gaan blijkt dat ze allebei erg slim zijn. Kwame is erg creatief en Kwasi erg wiskundig. Hun namen worden veranderd in Aquasi en Quame, omdat dat mooier staat. Omdat ze vanwege hun donkere huidskleur veelal genegeerd worden, steekt Aquasi veel tijd in zijn studie en doet hij veel moeite om zijn geboorteland te vergeten en zich aan te passen. Quame daarentegen kan niet aan dit leven wennen en is erg ongelukkig. Binnen een paar jaar is Aquasi zijn hele geboortetaal al bijna vergeten en Quame neemt hem dat zeer kwalijk.

Ze komen nooit ergens anders dan binnen de schoolpoorten tot ze op een dag samen boodschappen moeten gaan doen. Quame gaat vast vooruit met het gehaalde brood, terwijl Aquasi nog wat rondsloert. Dan wordt hij in zijn

maag gestompt door een jongen van school; Verheek, die hem bedreigt. Van nu af aan moet hij elke keer als hij Verheek tegenkomt zeggen: 'Ik ben een vieze, vuile, zwartjakker.' Dan weet hij nog niet wat dat betekent en hij zegt het telkens snel om niet geslagen te worden...

Dan op een nacht hebben alle jongens vreselijke diaree door verkeerde voeding, en dat terwijl er maar een closet voor hen is... Aquasi rent naar het privé-closet van de meester en doet zijn behoefte. Als dan Cornelius, een jongen van school, binnen komt stormen vraagt Aquasi hem om erbij te komen zitten. Samen zitten ze daar door de natuur gedwongen een hele tijd, en vanaf dan zijn ze vrienden. Cornelius leert hem te vechten en zo valt Verheek hem ook niet meer lastig.

Via via komen de twee prinses in contact met het koninklijke hof, ze mogen Sinterklaas komen vieren bij Anna Paulowna en haar dochtertje Sophie van 14. Ze sluiten vriendschap met hen en langzamerhand wordt Aquasi verliefd op Sophie. Quame vindt het maar niks en hij en Aquasi krijgen steeds vaker ruzie om allerlei dingen; Quame vindt het boksen van Aquasi maar stom, en wanneer Aquasi aanbiedt om voor zwarte Piet te spelen op het hof, krijgen ze hevige ruzie.

Na hun lagere school periode gaat Aquasi studeren en Quame gaat naar de militaire academie.

Aquasi houdt wanneer hij lid is geworden van het exclusief studentendispuut "de Vijf Kolommen" een toespraak en hij verwijst daarin terug naar de cultuur van zijn geboorteland. Hij vertelt over tradities waarbij mensen worden afgeslacht en over de vermindering van vrouwen. Hij spreekt openbaar zijn walging uit over zijn afkomst en Quame die achter in de zaal zat, rent weg...

Quame is met het leger vertrokken uit Nederland. Hij heeft besloten terug te keren naar het rijk van de Asantehenen. Maar wanneer hij zijn aankomst bericht, krijgt hij een boodschap terug waaruit blijkt dat hij niet mag wederkeren. Hij zou zijn taal te veel zijn verleerd en in het kamp waar hij vastzit, kan niemand hem die taal nog leren. Hij is wanhopig omdat zijn leven mislukt is en pleegt dan zelfmoord...

Quasi werkt ondertussen in Nederlands-Indië onder leiding van Cornelius, zijn jeugdvriend waar hij ruzie mee kreeg. Hij wil op den duur graag een hogere positie gaan beoefenen, maar wat hij ook doet hij mag niet hogerop. Hij is hier erg ongelukkig en krijgt dan uiteindelijk toestemming om hier weg te gaan. Hij krijgt een plantage op Java en sindsdien woont hij daar dus.

Wanneer hij dan in 1900 op Java eindelijk achter de waarheid komt, namelijk dat men hem altijd gedwarsboemd heeft in zijn carrière, omdat hij zogenaamd slechte dingen over het hof zou hebben gezegd, en omdat hij zwart was, is hij verdrietig. Maar eigenlijk is hij zijn hele leven al een buitenbeentje geweest dat er probeerde bij te horen, dat hij dat al lang opgegeven heeft op Java. Een Nederlands commissaris genaamd van Drunen zegt dan tegen hem: 'Vroeger, toen ik u en Kwame bij uw ouders weghaalde, heb ik u de Nederlandse staat als nieuwe moeder voorgesteld. Ik had geen idee dat zij alleen haar eigen kinderen voedt en die van anderen te vondeling legt.'

Personagebeschrijving

Kwasi

Kwasi is de ik-persoon in het boek. Hij kijkt als bejaarde man vanuit zijn koffieplantage op Java terug op zijn leven. Toen hij naar Nederland werd gehaald heeft hij, in tegenstelling tot zijn neef Kwame, zijn uiterste best gedaan om de Nederlandse gewoontes over te nemen. Hij is een erg intelligente jongen. Al snel heeft hij de Nederlandse taal onder de knie en hij doet goed zijn best op de kostschool. Hij is vooral geïnteresseerd in de exacte wetenschap en ook bestudeerd hij klassieke geschriften en ook filosofen. Hij wordt ook voor het eerst verliefd, op een prinses genaamd Sophie, alleen, zoals zoveel gebeurtenissen in zijn leven, pakt het niet positief voor hem uit, ze trouwt met een ander. Verder gaat hij na de middelbare school mijnbouwkunde in Delft studeren, waar hij flink geniet van het

studentenleven maar toch merkt hij wel steeds weer dat hij net iets anders is. Uiteindelijk wordt hij ook lid van een exclusief dispuut, genaamd 'de Vijf Kolommen'. Bij zijn toetreding moet hij een toespraak houden. Daarin zweert hij zijn oude cultuur volledig af. Hij maakt duidelijk dat hij dan wel zwart mag zijn, maar toch een wit hart heeft. Na zijn studie vertrekt hij naar Indonesië en merkt daar steeds weer het verschil tussen zwart en wit en het feit dat hij al zijn hele leven wordt tegengewerkt.

Kwame

Kwame vergaat het anders in Nederland. In tegenstelling tot zijn neef past hij zich niet zo makkelijk aan. Hij wil zijn oude cultuur niet verloochenen.

Ook Kwame is een erg intelligente jongen al heeft hij meer aanleg voor de creatieve dingen als het pianospel en de schilderkunst. Kwame laat zich minder snel overhalen om iets te doen voor Nederlanders.

Kwame gaat ook studeren in Delft, alhoewel hij wel een jaar later dan Kwasi begint. Hij krijgt ook vrienden, al blijft hij altijd een beetje een eenling.

Na een tijdje besluit hij terug te keren naar de Zuid-Afrikaanse kust om vervolgens terug te keren naar zijn geboorteplaats. De vader van Kwasi, Kwames oom, wil hem alleen niet ontvangen. Maar Kwasi geeft niet op en blijft nog zo'n drie jaar op de Zuid-Afrikaanse kust, totdat hij na een tijdje waanideeën krijgt en uiteindelijk zelfmoord pleegt.

Sophie

Sophie is de dochter van de koning en diens vrouw Anna Paulowna. Ze krijgt een goede opleiding en is geïnteresseerd in filosofen en ze is gefacineerd door de nobele wilden, Kwasi en Kwame. Tussen haar en de prinsen ontstaat een hechte vriendschap. Sophie trouwt met de groothertog van Weimar, maar ze blijft altijd veel waarde hechten aan haar vriendschap met de prinsen. Sophie heeft een grote fantasie en beeld zich allemaal romantische dingen in over het verleden van Kwasi en Kwame. Sophie groeit op tot een verstandige evenwichtige vrouw. Verder beschrijf Kwasi vaak haar lange pijpenkrullen die ze met een haarband naar achteren houdt.

Cornelius de Groot

Op de kostschool neemt hij het als enige op voor Kwasi en Kwame. Hij geeft Kwasi boksles om zichzelf te verdedigen, maar door een klein voorval verandert zijn houding ten opzichte van Kwasi en Kwame. Vanaf dan zijn Kwasi en hij vijanden.

Cornelius is ook betrokken bij de mijnbouw. In Nederlands-Indië heeft hij een villa en daar komt Kwasi onder zijn bestuur te staan. Hij laat Kwasi altijd bij de bedienden eten uit een soort wraak, omdat Kwasi vroeger altijd contact had met belangrijke personen (zoals bijvoorbeeld de koninklijke familie). Toch gaan Kwasi en hij soms ook vriendschappelijk met elkaar om. Cornelius is ook een eenzaam man. Hij trouwt drie keer en drie keer overlijdt zijn vrouw op jonge leeftijd.

Van Drunen

Hij was een van de hoge mannen die Kwasi en Kwame hebben meegenomen vanuit Ashanti naar Nederland. Toen dit gebeurde was hij pas 24 jaar oud. Steeds komt hij weer even terug in het verhaal, waar Kwame en Kwasi hem als een vriend zien. Op het eind van het verhaal spreekt hij nog een keer met Kwasi over het feit dat hij is gestopt met zijn werk door de omstandigheden van Kwasi en Kwame, omdat zij steeds werden benadeeld door de Nederlandse overheid.

Situering

- *Subgenre:*
psychologische roman, de onmogelijkheid om je volledig aan te passen aan een ander volk met een andere cultuur
- *Tijd en tijdsverloop:*
Het boek is niet chronologisch verteld. Verder is het verhaal in vijf delen opgedeeld. Het eerste en het laatste deel, welke zich afspelen in Java, gaan maar over een aantal dagen terwijl de andere delen over meerdere jaren gaat.
- *Plaats van handeling:*
Het verhaal speelt zich af in Java, Delft, Zuid-Afrika en Weimar.
- *Vertelperspectief:*
Het boek wordt verteld door Aquasi Boachi, ofwel Kwasi. Hij is de ik-persoon. Hij kijkt terug op zijn verleden. Het perspectief verandert niet, behalve in het deel West-Afrika 1847-1850. Dit deel bevat uitsluitend brieven, die Kwame aan Kwasi stuurt vanuit de Afrikaanse kust. Dus in dit deel is Kwame de ik-persoon, maar dit deel is geen lopend verhaal, maar je maakt uit de brieven op hoe het Kwame vergaat.

Bijzonderheden

- *Structuur van de tekst:*
Het verhaal is verdeeld in vijf delen, welke zich steeds op een andere plek en in een andere tijd afspelen. Het boek heeft dus een cyclische stijl. Het eerste deel speelt zich af op Java op de koffieplantage van Kwasi, in 1900, het vijfde deel is hier weer een vervolg van. In de andere drie delen wordt het leven van Kwasi en Kwame verteld.
- *Motieven:*
Algemene motieven: vriendschap, discriminatie, vaderland
Verhaalmotieven:
De tegenstelling Zwart-wit
Dit motief komt overal in het boek terug en natuurlijk ook in de titel. Het is een tegenstelling tussen Kwasi's huidskleur en Kwasi's denken. Zo zegt een jong meisje op een gegeven moment in het verhaal tegen Kwasi: 'Jij, zwarte met je witte hart.' Zwart-wit is ook een tegenstelling tussen Kwasi en Kwame aan de ene kant en de blanke Nederlanders aan de andere kant. Kwasi en Kwame worden steeds geconfronteerd met deze tegenstelling.
Discriminatie
Op straat worden de twee prinsesjes nagekeken. Ouders trekken snel hun kinderen weg als Kwasi en Kwame langslopen. Op de kostschool horen Kwasi en Kwame er nooit echt bij. Daarnaast zou je kunnen stellen dat Kwasi en Kwame zelfs door de Nederlandse regering worden gediscrimineerd. Ze kosten veel geld en daarom is de Nederlandse regering helemaal niet blij met deze twee Afrikaanse prinsesjes.
Verraad
Op een aantal momenten staat Kwasi min of meer als een verrader tegenover zijn neef. Dat blijkt ondermeer als Kwasi voor Zwarte Piet speelt en Kwame op zijn weg vindt. Het hoogtepunt van het verraad vindt plaats als Aquasi in zijn toespraak als bestuurder van de studentenvereniging een verhandeling geeft over zijn eigen volk.
Isolement
Niet alleen Aquasi komt op het einde van zijn leven in een isolement terecht. Er zijn meer figuren die door de omstandigheden gedwongen in een geïsoleerde positie leven. Kwame is na zijn terugkeer in Afrika eveneens vereenzaamd. Hij krijgt dromen waarin zijn moeder hem komt bezoeken. Anna Paulowna leeft erg eenzaam aan het hof. Van Drunen zet zich af tegen de geldende regels en trekt zich terug uit de actieve dienst. Ook Cornelius de Groot kun je een eenzaam man noemen. Het huwelijk is zijn enige troost en hij verliest juist twee echtgenotes.
- *Vergelijkbare werken:*
Wat opvallend was dat in het verhaal werd gesproken over Eduard Douwes Dekker, uit het verhaal van Multatuli; Max Havelaar.
- *Titelverklaring:*
De titel van dit boek 'de zwarte met het witte hart' slaat natuurlijk op Kwasi. Hij past zich aan aan de Nederlandse cultuur. Zijn huidskleur blijft zwart, maar hij denkt als een blanke en hij voelt zich ook een blanke. In het boek zijn tal van voorbeelden te vinden waaruit dit blijkt. Heel duidelijk uit het volgende fragment, waarin Kwasi een foto van zichzelf bekijkt.

"Ik bewoog de plaat in mijn hand heen en weer. Het ene moment verbleekte de jongeman, het volgende versomberde hij. Zwart, wit, zwart, wit verscheen ik voor mijn eigen ogen, zwart, wit, besluiteloos. Het procédé van monsieur Daguerre, de positief-negatief werking van de spiegelplaat, had de werkelijkheid afgebeeld én het tegendeel. Het leven en de droom.

Ik kneep mijn slechte oog dicht. Ik doofde de lamp om de schittering te doen minderen. Maar wat ik ook probeerde, ze bleven allebei zichtbaar, Kwasi en Aquasi. Zwart, wit, zwart, wit, zwart, wit.

Zo draagt die ene afbeelding twee jongemannen in zich, een blanke met een zwarte schaduw, een donkere met een witte zielenschim. Twee mannen, de één gedoodverfd door de ander, in één portret vereeuwigd. Die mannen ben ik allebei geweest.

Eigen mening

Ik vond het boek erg mooi en goed geschreven. In het begin moest ik wel mijn gedachten er goed bijhouden omdat ik het verhaal toen nog niet zo heel erg actief en interessant geschreven vond. Er kwamen ook zoveel Afrikaanse namen in voor dat ik soms even in de war raakte. Toen ik op een gegeven moment in het verhaal kwam begon ik het steeds mooier en interessanter te vinden. Het hele verhaal is erg mooi geschreven met een hele mooie zinsopbouw. Ik moet wel zeggen dat ik het verhaal niet erg spannend vond, het is erg rustig geschreven, maar dit zal ook komen omdat Kwasi's karakter erg rustig is en niet uitspattend.

Leven en werk van de auteur

Arthur Valentijn Japin is geboren in Haarlem op 26 juli 1956. Zijn vader was toneelrecensent waardoor Japin al vroeg in aanraking kwam met het toneel. Hij werd gepest en zowel geestelijk als lichamelijke mishandeld, hierdoor leefde hij in een isolement, wat ook terug komt in het verhaal 'De zwarte met het witte hart'. Toen Japin 12 jaar oud was pleegde zijn vader zelfmoord. Het pesten ging door tot zijn 16^e en het scheppen van een fantasiewereld en het ontsnappen aan de werkelijkheid was voor hem een manier van overleven. Na al het gepest en het gymnasium besloot Japin dat het "nu en dan iemand anders zijn" zijn werk zou worden. Hij vertrok naar Londen om daar de toneelschool te gaan volgen. Daarna studeerde hij twee jaar aan de Amsterdamse universiteit Nederlandse taal- en letterkunde en vervolgens stapte hij over naar de Kleinkunstacademie, welke hij afsloot in 1982. Daarna speelde hij rollen op de radio, in films en op de televisie. In 1987 stopte Japin hiermee en begon te schrijven. In 1996 debuteerde hij met *Magonische Verhalen*. Zijn romans en verhalen hebben veelal een autobiografische of historische kern.

Bibliografie

- 1996: *Magonische verhalen*
- 1997: *De zwarte met het witte hart*, roman, [ISBN 90-295-2337-9](#)
- 1998: *De vierde wand*, reisverhalen
- 2001: *Magonia*, filmscenario (gebaseerd op enkele 'Magonische verhalen')
- 2002: *De droom van de leeuw*, roman
- 2002: *De vrouwen van Lemnos*, choreografisch scenario
- 2003: *Een schitterend gebrek*, roman
- 2004: *Dooi & Zeep*, twee verhalen geïllustreerd met door Arthur Japin geschilderde portretten, uitgegeven bij [Uitgeverij Brokaat](#)
- 2006: *De klank van sneeuw*, twee novellen
- 2006: *De grote wereld*, [Boekenweekgeschenk](#)
- 2007: *De overgave*, roman en winnaar van de [NS Publieksprijs 2008](#)
- 2008: *Zoals dat gaat met wonderen*, dagboeken uit de periode 2000 tot en met 2007
- 2010: *Het lied van de moeder*
- 2010: *Vaslav*, roman, [ISBN 978-90-295-7297-2](#)
- 2012: *Maar buiten is het feest*
- 2013: *De man van je leven*, roman, [ISBN 978-90-295-8845-4](#)

Filmscenario's

- 1982: *2007* regie: Peter Gest
- 1983: *De illusionist* regie: Jos Stelling
- 1996: *Hoerenpreek*, een televisiefilm door [Ineke Smits](#)
- 1996: *De Wolkenfabriek*, idem
- 2000: *Magonia*, verfilming van *Magonische verhalen* door Ineke Smits, met onder andere [Dirk Roofthoof](#), [Willem Voogd](#), [Jack Wouterse](#), [Linda van Dyck](#) en [Ramsey Nasr](#); ook verschenen op dvd
- 2010: *De Vliegenierster van Kazbek* met Ineke Smits

Opera

- 2007: *Kwasi & Kwame, de zwarte met het witte hart*. Japin heeft het Engelstalige libretto, de operatekst, voor deze opera van [Jonathan Dove](#) geschreven. Een productie van Onafhankelijk Toneel / Opera O.T. i.s.m. Domestica Rotterdam o.l.v. Wim Steinmann

Theater

- Onafhankelijk Toneel vertolkt met een circus-/dansvoorstelling het boek 'De grote wereld'

Televisie

Vanaf 2008 presenteerde Japin voor de VARA een Nederlandse versie van het Britse televisieprogramma *QI*.^[4]

Arthur Japin speelde de rol van Buurman Marcel Vonk in de televisieserie *Flodder*.

Arthur Japin speelde 1994 een rol in de voormalige soap-serie *Onderweg naar Morgen*. Hij speelde een sekte-leider.

In 2011 was hij een van de vaste medewerkers van het VARA-programma *Kanniewaarzijn*.

Prijzen

- 1990 - *Gorcumse Literatuurprijs* voor *De klap van Ediep Koning*
- 1995 - *LIRA-prijs* voor *De roering van het kielzog*
- 1995 - *Literaire prijs van de provincie Gelderland* voor *De draden van Anansi*
- 1998 - *Lucy B. en C.W. van der Hoogtprijs* voor *De zwarte met het witte hart*
- 1998 - *Halewijn-literatuurprijs van de stad Roermond* voor zijn gehele oeuvre
- 1999 - *ECl-prijs voor Schrijvers van Nu* voor *De zwarte met het witte hart*
- 2004 - *Libris Literatuur Prijs* voor *Een schitterend gebrek*
- 2005 - *De Inktaap* voor *Een schitterend gebrek*
- 2006 - *C.C.S. Crone-prijs*, oevreprijs
- 2008 - *NS Publieksprijs* voor *De overgave*
- 2009 - *Annie M.G. Schmidt-prijs* samen met *Martijn Breebaart* en *Sara Kroos* voor *Nachtkaravaan*